

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

17 жовтня 2013 року

№32 (3048)

Тадасі Мацунага та Михайло Згуровський

Угода з Токійським університетом сільського господарства та технологій

4 жовтня ректор Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» академік НАН України Михайло Згуровський і президент Токійського університету сільського господарства та технологій професор Тадаші Мацунага підписали угоду про академічні обміни між двома університетами.

Угода передбачає налагодження і розвиток культурних, освітніх і технологічних зв'язків між українським і японським вишами; організацію спільних наукових досліджень; запровадження практики читання окремих курсів в обох університетах викладачами університетів-партнерів; забезпечення участі представників обох університетів у наукових семінарах, колоквіумах, конференціях і симпо-

зіумах, які проводяться у відповідному ВНЗ, тощо. Участь в інших формах співробітництва може оформлюватися окремими договорами. Напрями співпраці обумовлюються спільними інтересами обох університетів, а їх умови визначаються залежно від обопільних можливостей і потреб.

Окрім угоди про академічні обміни, ректор НТУУ «КПІ» Михайло Згуровський і президент Токійського університету сільського господарства та технологій Тадаші Мацунага підписали також Меморандум про взаєморозуміння, в якому визначили низку заходів, на яких ґрунтуватиметься співпраця університетів у частині організації обмінів викладачами, дослідниками і студентами.

Інф. «КПІ»

ВІТАЄМО

кандидата хімічних наук, асистента НТУУ «КПІ» **Тетяну Жук**; доктора фізико-математичних наук, начальника відділу Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ» **Павла Касьянова** та кандидата технічних наук, асистента НТУУ «КПІ» **Ірину Косогіну** з отриманням грантів Президента України для підтримки наукових досліджень на 2013 рік для молодих учених.

ФУКУСИМА-ЧОРНОБИЛЬ: уроки виживання після катастрофи

11 жовтня в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» пройшов Міжнародний семінар "Фукусіма-Чорнобиль: уроки Чорнобиля для Фукусіми".

"Я дуже вдячний українському народу за підтримку моїх співвітчизників. За два роки і сім місяців, які спливили з моменту аварії на Фукусімі, Україну відвідали 57 делегацій з нашої країни, метою яких було ознайомлення з вашим досвідом подолання наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції, – наголосив на церемонії відкриття семінару Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Сакага Тоїчі. – Вивчення досвіду Чорнобиля, особливо тих його аспектів, які стосуються охорони здоров'я і допомоги постраждалим, а також відновлення і реконструкції уражених аварією територій є дуже важливим для нашої країни. Понад те, я вважаю, що слід поділитися результатами, отриманими в ході нашої співпраці, з усім світом, щоб забезпечити їх використання з метою підвищення безпеки атомних електростанцій".

Головував на семінарі відомий письменник і публіцист, доктор медичних наук, перший міністр охорони навко-

лишнього середовища незалежної України, Надзвичайний і Повноважний Посол України Юрій Щербак. "Доля пов'язала Україну і Японію ядерними катастрофами – Чорнобилем і Фукусімою. Катастрофи трапилися в двох різних частинах світу, в країнах, далеких одна від одної, з реакторами різних типів, за різних історичних обставин і в різних соціальних умовах... – підкреслив він у своєму вступному слові. – Чорнобиль і Фукусіма стали глобальними явищами та існуватимуть невизначено довгий час і впливатимуть на навколишнє середовище та здоров'я людей. ... Ми, українці, свідки і учасники ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, маємо що сказати японським друзям і повинні поділитися з ними нашим досвідом і знаннями".

За більш ніж два з половиною десятиріччя, які спливили з часів Чорнобильської катастрофи, в Україні накопичено багатий досвід вирішення цих проблем (на жаль, далеко не завжди позитивний), розроблено методики діагностування хвороб, пов'язаних з впливом на організм радіоактивних речовин, і протоколи їх лікування, відпрацьовано нормативно-правові акти щодо підтримки ліквідаторів і потерпілих від аварії на ЧАЕС (щоправда,

їх норми виконуються далеко не завжди) тощо.

Час показав, що наслідки катастрофи на ЧАЕС продовжують впливати на багато аспектів життя нашої держави, відтак робота щодо їх подолання

триває і нині. На жаль, попри всі відмінності в обставинах катастроф у Чорнобилі та Фукусімі, подібного в перебігу подій і післяаварійний період дуже багато, навіть попри потужний науково-технічний потенціал Японії та

високу організованість її населення. Причому це стосується як ходу ліквідації аварії та її наслідків, так і питань оповіщення та об'єктивного інформування людей щодо ступеня забруднення території їх проживання, його впливу на їх здоров'я, а також можливості безпечного повернення в рідні домівки, проведення профілактичних заходів медичного захисту, надання

допомоги евакуйованим тощо. Тож цілком очевидно, що досвід України дійсно корисний для Японії – адже все це ми також проходили.

Закінчення на 2-й стор. ➔

КПІ прийняв понад 5 тисяч першокурсників

Літні клопоти, пов'язані зі вступом до вишу, довго згадують абітурієнти, їхні батьки та наставники. А ще члени відбіркових комісій, які самовіддано забезпечують оформлення документів. Приміром, цього року до НТУУ «КПІ» було подано понад 30 тис. заяв.

Для першокурсників перші дні навчання минають як у калейдоскопі: нові знайомства, спроби зорієнтуватися в політехнічних коридорах, дати собі раду в гуртожитку та звикнути до університетських вимог і свого статусу: студент КПІ. Адміністрація університету веде облік нового поповнення, щоб згодом за результатами сесій першокурсників провести порівняльний аналіз показників успішності студентів та оцінок вступних сертифікатів з математики і фізики й упевнитися: відібрали дійсно кращих, які примножать славні традиції КПІ; а ще проаналізувати показники «прийому-випуску» та на їх підставі готувати рекомендації до фор-

Фото Л.Скиби

мування державного замовлення на 2014 р.

Отже, цього року план прийому за кошти держбюджету на денну

форму навчання склав близько 4300 студентів на 123 спеціальності (у 2011 р. – близько 3,5 тис.). Середній конкурс за поданими заявами пока-

зав рекордні 7 осіб на місце (у 2011 р. – 5, 2012 р. – 6,4). За заявами найвищій конкурс спостерігався на ФСП і ФЛ, серед технічних – на ФПМ, ФІОТ, ФТІ. (Див. діагр. 1). Понад 950 першокурсників нині навчаються за контрактом: на ФІОТ – 213, ВПІ – 138, ФЛ – 108, ФСП – 107, ФММ – 94. Майже 20% студентів 1-го курсу – медалісти, 98,3% – випускники шкіл. Невпинно зростає кількість студенток, на першому курсі їх майже 30%. За останні два роки, завдяки активній профорієнтаційній роботі серед школярів, відчутно збільшилася кількість вступників, які навчалися за системою доуніверситетської підготовки (понад 30%, з них киян – 1061 особа). Найбільше випускників СДП навчається на ФІОТ, ФЕЛ, ІПСА, ТЕФ, ФПМ. (Див. діагр. 2).

Значна частина першокурсників – випускники ліцеїв, які тісно співпрацюють з КПІ. Політехнічний ліцей у 2013 р. закінчили 106 учнів.

Закінчення на 2-й стор. ➔

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Уроки Чорнобиля для Фукусіми**

.....
Підсумки прийому-2013

2 **В.І.Шеховцову – 75!**

.....
Зустрічі в Центрі міжнародної освіти

3 **Математичне сузір'я КПІ**

4 **Колективи художньої самодіяльності запрошують**

.....
Поради лікаря

.....
Увага, конкурси!

.....
Оголошення

ВІТАЄМО!

Володимиру Іллічу Шеховцову – 75!

8 жовтня 2013 року відзначив свій ювілей кандидат технічних наук, професор Володимир Ілліч Шеховцов – талановитий педагог і вчений, заслужений працівник народної освіти України, людина, чие ім'я нерозривно пов'язане зі становленням і формуванням нинішнього Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут".

Народився Володимир Ілліч у місті Запоріжжя в робочій родині. Після здобуття середньої освіти став студентом Київського політехнічного інституту, був Ленінським стипендіатом. Інститут закінчив з відзнакою 1961 року, отримавши кваліфікацію інженера-електромеханіка. Розподілено молодого фахівця було до КПІ, якому він і віддав більш ніж півстоліття свого життя.

...Асистент, старший викладач, доцент, професор, заступник декана факультету електроенергетичної та автоматичної, заступник проректора з навчально-методичної роботи, начальник навчально-методичного управління. Не перериваючи зв'язку з

КПІ, Володимир Ілліч був завідувачем кафедри електрообладнання Ан-набінського університету (Алжир), працював директором Навчально-методичного кабінету Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти України. Він – засновник національної школи з розробки та впровадження індукційних електромагнітних наосів для рідких металів, уперше теоретично та експериментально дослідив тривимірні електричні та магнітні поля в активних зонах цих наосів. А ще, В.І. Шеховцов – автор понад 100 наукових праць, багатьох винаходів, підручників, навчальних посібників, численних методичних розробок. Його наполеглива і сумлінна робота та досягнення на науково-педагогічній ниві відзначені багатьма державними нагородами.

Колектив Київської політехніки, учні і колеги щиро вітають Володимира Ілліча зі славним ювілеєм, бажають йому здоров'я, творчої наснаги та довгих років життя.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

У семінарі взяли участь голова Державного агентства України управління зоною відчуження Володимир Холоша; голова науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України з цивільної безпеки, директор Інституту екологічної безпеки Олександр Запорожець; директор департаменту соціального захисту постраждалих від Чорнобильської катастрофи та інших категорій Міністерства соціальної політики України Сергій Подорожний; заступник генерального директора з наукової роботи Національного музею "Чорнобиль" Анна Королевська; директор Інституту ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка професор Микола Тронько; завідувач лабораторії генетичної епідеміології Інституту гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзєєва НАМН України доктор медичних наук, професор Ольга Тимченко; голова правління Благотворителів фонду "Спасіння дітей України від Чорнобильської катастрофи" Наталя Преображенська; голова громадської організації інвалідів-чорнобильців "Земляки"; професор Університету Тохоку Дініл Пушпалал (м. Сендай, Японія); професор Інститу-

ФУКУСИМА-ЧОРНОБИЛЬ

ту розвитку, старіння і раку Університету Тохоку Макабу Фукумото (м. Сендай, Японія); професор медицини Хіроші Окайма (Японія); науковці й викладачі НТУУ "КПІ" та інші.

Після відкриття семінару і виступів, у яких окреслювалося загальне коло проблем, що турбують нині мешканців уражених катастрофою на АЕС "Фукусіма-1" територій, його робота продовжилася по секціях "Людська безпека та законодавство" і "Проблеми зі здоров'ям та інші проблеми як результат аварій на атомних електростанціях".

Серед доповідей, які обговорили учасники, – "Оцінка стану людської безпеки на АЕС Фукусіма" (Дініл Пушпалал, Японія), "Сучасна ситуація в місцях навколо атомної електростанції Фукусіма Дайті та дослідження" (Коїчі Ояма, Японія), "Технополіс Славутича – ефективний засіб екологічної, економічної та соціальної реабілітації населених пунктів радіоактивного забруднення" (Володимир Удовиченко, Україна), "Ракові захворювання щитовидної залози та ендокринологія" (Микола Тронько, Україна), "Території, забруднені радіонуклідами: ймовірність виникнення вроджених вад розвитку у новонарод-

жених та спонтанні викидні у жінок" (Ольга Тимченко, Україна), "Ризики для окремої людини та для всього населення" (Володимир Тихий, Україна), "Використання геохімічних бар'єрів для зменшення забруднення води радіонуклідами" (Борис Корнілович, НТУУ "КПІ") та інші.

Отже, семінар став яскравим свідченням не лише того, що інформація, що її накопичила Україна за роки, які спливали з часу аварії у Прип'яті, може дати серйозний імпульс для вирішення проблем забезпечення охорони здоров'я жителів територій, постраждалих через аварію на станції "Фукусіма-1", але й що НТУУ "КПІ" та його Українсько-Японський центр відіграють значну роль в організації контактів між фахівцями обох країн, насамперед, звісно, науковцями. Такі контакти, як розповіли у доповіді під час відкриття семінару проректор КПІ з міжнародних зв'язків Сергій Сидоренко, мають довготерміновий характер і сьогодні дуже потрібні і Японії, і Україні. Адже хоч і живемо ми в різних країнах, але долі наших народів виявилися схожими, відтак і боротися нам з нашими складнощами разом легше.

Дмитро Стефанович

Відкрита зустріч групи Google-розробників КПІ

Голова GDG KPI, студент 5-го курсу ФІОТ В. Паламарчук оголошує відкриття зустрічі

У п'ятницю, 4 жовтня, в 105-й аудиторії 7-го корпусу НТУУ "КПІ" відбулася друга відкрита зустріч Google Developer Group НТУУ "КПІ" (чи просто GDG KPI). GDG KPI – це відкрита група ініціативних студентів, яка створює цікаві IT проекти та і задоволенням ділиться досвідом про технології Google.

Зустріч проходила у форматі міні-конференції Tech Talk. Її відвідало більше ста студентів НТУУ "КПІ" та інших ВНЗ столиці. Модератором був Володимир Іванов, лідер однієї з найактивніших Google Developer Group світу – GDG Kyiv Center. Організатори зустрічі запропонували її учасникам серію лекцій на такі теми:

- Google: стажування та програми для студентів та Google X – "секретні" розробки (Андрій Горбенко – студентський амбасадор Google);
- Вступ до AngularJS: розширення HTML для веб-застосунків (Валентин Шибанов – випускник КПІ, web-програміст).

GDG KPI разом із Науковим товариством студентів та аспірантів КПІ планують і в подальшому проводити подібні зустрічі, залучаючи до них все більше студентів, причому не лише як слухачів, але й як доповідачів.

Стежити за новинами GDG KPI можна в соціальній мережі на сторінці vk.com/gdg_kpi.

Зустрічі в Центрі міжнародної освіти

Якою повинна бути особистість у сучасному світі? Які фактори впливають на формування особистості? Саме ці питання стали ключовими для учасників круглого столу "Особистість у сучасному світі" – курсантів факультету внутрішніх військ, психологів Національної академії внутрішніх справ (НАВС), студентів Інституту історичної освіти Національного педагогічного університету (НПУ) ім. М. Драгоманова та студентів-іноземців Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" (НТУУ "КПІ") – громадян 15 країн світу.

Зустріч відбулася в Центрі міжнародної освіти НТУУ "КПІ" ще влітку, але актуальності, звичайно, не втратила. Представники різних країн ділилися своїми міркуваннями щодо свого бачення проблеми формування особистості.

Обговорювалися різні аспекти взаємовідносин у суспільстві, що впливають на формування особистості: виховання в родині, національні традиції та звичаї, роль правоохоронних органів у суспільстві, взаємозв'язок прав і обов'язків, законність дій правоохоронців в окремих випадках, культура спілкування між громадянами та представниками міліції, загальнолюдські духовні цінності. Розгорнулася гостра дискусія. У чужій країні неминучі непорозуміння між іноземцями та працівниками правоохоронних органів. Як розв'язувати конфліктні ситуації, що виникають у сучасному житті?

Іноземцям цікаво було почути від майбутніх правоохоронців відповіді на хвилюючі їх питання: чому представники міліції часто перевіряють документи? Що робити, якщо, на їх думку, іноземців без підстав зупиняють представники міліції? Як захистити свої права? Обговорювалися конкретні ситуації. Майбутні правоох-

ронці дали практичні поради студентам-іноземцям.

Арбітрами дискусії були начальник кафедри загальної та соціальної психології НАВС кандидат психологічних наук, доцент, полковник міліції Олена Іванова; доцент кафедри, кандидат юридичних наук Людмила Москалюк; кандидат психологічних наук Сергій Корсун. Слушні доповнення, уточнення керівників спрямовували дискусію в робоче, практичне русло.

Учасники ансамблю НТУУ "КПІ" "Весняний настрій", які також брали участь у дискусії, переконані: саме від кожного з нас залежить вирішення ситуації. Якщо у вільний від навчання час ми працюємо у бібліотеці чи вдосконалюємо свої творчі здібності – маємо, займаємося музикою, спортом, – то найвирідніше, що в неправове поле ми не потрапимо.

Цю думку підтвердили громадяни Туркменістану. Голова туркменського земляцтва Джуманазар Абдулхамідов розповів, що в Туркменістані традиційно у покоління до покоління передаються секрети майстерності національного килимарства, прищеплюється любов до цієї багатовікової традиції. Людина, яка зайнята цікавою справою, постійно працює над удосконаленням своєї майстерності, цікавиться світовими досягненнями, інформаційними технологіями, – розвиває себе як особистість.

Громадяни Казахстану вважають, що важливою складовою особистості є фізичне виховання. У Казахстані велика увага приділяється залученню молоді до спорту: національні свята не проходять без спортивних національних ігор, особливо цікавими є кінні змагання. Заслугує на увагу виховання поваги до старших у цій країні. Вірш відомого казахського поета Абая Кунанбаєва прозвучав у виконанні студента із Казахстану як настанова для молоді світу.

Представники різних країн світу розповіли про національні традиції виховання молоді у своїх країнах. Виступи супроводжувалися показом фото, відео. У виконанні вокального ансамблю "Перевесло" Інституту історичної освіти НПУ ім. М. Драгоманова прозвучали українські пісні, що створило атмосферу доброзичливості, спонукало до відвертої бесіди.

Кожна зі сторін могла відчутти себе в ролі правоохоронця чи іноземця, пережити проблеми, що виникають, і зрозуміти одне одного.

Виступи й участь курсантів в обговоренні нагальних проблем сприяли покращенню іміджу органів внутрішніх справ в очах іноземців. Експерсія до Політехнічного музею дала можливість учасникам круглого столу збагатити свої знання з історії науки та техніки.

Раїса Куторій, завідувач сектору ЦМО

Учасники зустрічі

КПІ прийняв понад 5 тисяч першокурсників

Закінчення. Початок на 1-й стор.

До НТУУ «КПІ» вступили 70 з них: на ФІОТ – 11, ІПСА – 7, ТЕФ – 7, ФТІ – 6, ІТС – 5, ФСП – 5 та ін. Результати випускників фізико-математичного та математичного профілів, що складала ЗНО з цих предметів і показали результати 173-200 балів, склали 94%. Три випускники ліцею показали на ЗНО з фізики і математики результат 200 балів і стали студента-

ми НТУУ «КПІ». Два призери ІV Всеукраїнського етапу МАН у відділенні технічних наук також вступили до НТУУ «КПІ».

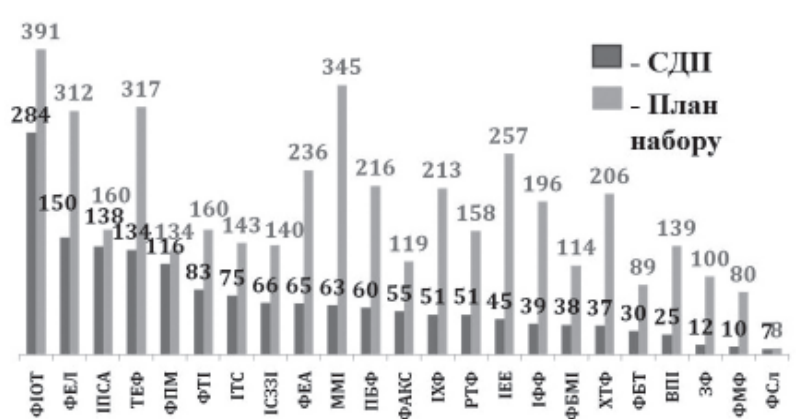
За підсумками ЗНО 2013 р. ліцей «Інтелект» є лідером по м. Києву з математики, фізики та англійської мови (більше 95% результатів 173-200 балів). До НТУУ «КПІ» вступило 28 випускників: на ІТС, ІПСА, ФБТ, ФІОТ, ТЕФ, ФАКС, ММІ, ФЛ, ВГП. 18 випускників отримали гранти на навчання в університетах Європи й Америки.

НТУУ «КПІ» й надалі вдосконалюватиме форми і методи роботи в рамках програми «Майбутнє України», а також у системі доуніверситетської підготовки і ліцеїв при НТУУ «КПІ», залучивши до цієї роботи всі інститути, факультети і кафедри. Адже якість підготовки фахівців, що є найголовнішим завданням вищої, значною мірою залежить від мотивації та якості підготовки вступників.

Інф. департаменту навчальної роботи

Діаграма 2. Розподіл випускників СДП НТУУ "КПІ" 2013 р. по факультетах та інститутах університету

ДО 115-РІЧЧЯ КИЇВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

МАТЕМАТИЧНЕ СУЗІР'Я КПІ

З моменту заснування КПІ математичній підготовці надавалось тут особливе значення. За рішенням першого ректора КПІ В.Л.Кирпичова для викладання цієї дисципліни були запрошені кращі київські математики того часу – професори В.П.Єрмаков та Б.Я.Букреев. Вони були фундаторами Київського математичного товариства, засновниками Київських вищих жіночих курсів (1889 р.) та їх першими викладачами, сприяли організації математичних бібліотек та математичних кабінетів. В.П.Єрмаков – організатор видання (у 1884–1886 рр.) "Журналу елементарної математики" – одного з кращих тогочасних друкованих математичних джерел в Україні.

Перший завідувач кафедри вищої математики КПІ **Василь Петрович Єрмаков** (1845–1922), передбачаючи стрімкий розвиток науки і техніки, наприкінці XIX ст. запровадив такі предмети, як елементи диференціальної геометрії, теорія диференціальних рівнянь, елементи теорії ймовірностей, наближені обчислення та ін., які є обов'язковими і в сучасних математичних курсах. Він уперше запровадив практичні заняття з математичних дисциплін. Завдяки В.П.Єрмакову, який наприкінці XIX ст. дослідив питання інтегрування лінійних диференціальних рівнянь з частинними похідними та диференціальних рівнянь механіки, теорія диференціальних рівнянь стала одним із напрямків математичної наукової школи КПІ. Ці дослідження були продовжені і суттєво розвинуті його послідовниками Г.В. Пфейффером, М.П. Кравчуком, Є.Є. Вікторовським та ін.

Київські математики шанують пам'ять В.П.Єрмакова. У минулому році на могилі вченого на Байковому кладовищі йому встановлено пам'ятник. Кошти на нього збирала математична громада міста.

Серед учнів В.П.Єрмакова був його наступник у завідуванні кафедрою математики КПІ у 1922–1930 рр. **Борис Якович Букреев** (1859–1962) – засновник київської школи геометрів. Його магістерська і докторська дисертації були присвячені аналітичній теорії спеціальних функцій. Надалі предметом досліджень Б.Я.Букреева стала геометрія, зокрема неевклідова геометрія. Саме він запросив до Києва Д.О.Граве – основоположника першої вітчизняної великої алгебраїчної школи. Разом вони виступили засновниками Інституту математики в Києві. Б.Я.Букреев став одним з перших членів Української академії наук. Талановитий педагог, він завжди дбав про методологію викладання та мав свій неповторний стиль, до останнього дня (а прожив він 103 роки) продовжував свою викладацьку та наукову діяльність. Одна з кращих його робіт – "О тригонометрії Лобачевського" – датована 1957 роком. Б.Я.Букреев виховав не одне покоління науковців, серед яких М.П.Кравчук, Ю.Д.Соколов, О.С.Смогоржевський, В.А.Зморочив, Н.І.Ахієзер та ін.

Б.Я.Букреев був справжнім патріотом Києва – не полишав його ні в часи Першої, ні Другої світових воєн. Постійними відвідувачами дому Бориса Яковича були його талановиті учні. В скрутні часи він проводив тут семінари та лекції для студентів. Він не заніжував рівня математичних вимог у перші роки Радянської влади, коли до ВНЗ прийшли малоосвічені студенти з робітників та селян, а всіляко сприяв їх підготовці, розуміючи потреби народного господарства. Борис Якович першим вставав на відбудову опікуваних ним вишів, знову й знову відроджував математичні бібліотеки, віддавав до них свої кращі зібрання.

З 1930 по 1938 р. кафедру математики КПІ очолював талановитий вихованець Б.Я.Букреева професор, академік ВУАН **Михайло Пилипович Кравчук** (1892–1942), девізом якого були слова: "Моя любов Україна та математика!" Вченому вдалося підняти українську математику, зокрема її алгебраїчну школу, до світового визнання. Продовжуючи розвивати ідеї школи Д.О.Граве, він розширив коло своїх наукових досліджень, додавши до алгебри теорію ймовірностей та диференціальні рівняння. Він був чудовим педагогом. Серед його учнів – творець перших вітчизняних турбореактивних двигунів Архип Лялька, конструктор космічних кораблів Сергій Корольов, всесвітньо відомий конструктор космічної техніки Володимир Челомей та конструктор зеніт-

ної артилерії і зенітних керованих ракет Лев Ляльєв. В довідці, поданій при висуванні Михайла Кравчука до ВУАН у 1929 р., сказано: «...Майже жодне явище в створенні математичної науки [в Україні] не сталося без його участі... Перші українські школи в місті і по селах, перші курси, перші українські університети (народний та державний)... математична термінологія і наукова мова... – нічого цього не робилося без найактивнішої участі М.Кравчука».

На жаль, наукова і педагогічна діяльність великого математика перервалася – у 1938 р. академік М.П.Кравчук був заарештований за звинуваченням в українському буржуазно-націоналізмі. Кращі учні М.П.Кравчука – Ю.Д.Соколов, О.С.Смогоржевський, В.А.Зморочив, Р.І.Демаховська виявили справжній героїзм – стали на захист М.П.Кравчука, написали колективного листа до органів НКВС. Проте врятувати вчителя їм не вдалось – у 1942 р. Михайло Кравчук загинув на Колимі.

Але його справа не загинула. На сторінках математичних часописів існують моменти Кравчука, поліноми Кравчука, осцилятори Кравчука... Математичні праці М.П.Кравчука використав Дж.Атанасов при створенні першого у світі електронного комп'ютера.

У нашому університеті йому споруджено пам'ятник, і кожні два роки проходить математичні конференції його імені, кращі студенти фізико-математичного факультету отримують стипендію імені академіка Михайла Кравчука. Його ім'я і слава не згасають.

У 1938 р. кафедру математики КПІ очолював професор **Юрій Дмитрович Соколов** (1896–1971). Його докторська дисертація "Умови загального співудару трьох тіл, що обопільно притягуються за законом Ньютона" (1930 р.) отримала світове визнання. Вихованець Д.О.Граве, він завжди вважав своїм учителем і М.П.Кравчука. Наділений кращими людськими якостями, такими як безкомпромісність та порядність, він підписав колективного листа на підтримку вченого та зберіг від звільнення всіх учнів М.П.Кравчука.

Особливу мужність виявив Ю.Д.Соколов у роки Другої світової війни. Перебуваючи в окупованому фашистами Києві, він переховує та рятує від страти євреїв. Завдяки йому була збережена від вивезення окупантами значна частина майна Київської обсерваторії та її унікальна бібліотека старовинних видань. У 1968 р. Ю.Д.Соколова було нагороджено медаллю "За оборону Києва", до якої він був представлений ще в 1944 р.

Після війни, за перебування на окупованій території його усунули від виконання наукових робіт з небесної механіки, які йшли під грифом "секретно", і запропонували займатись гідромеханікою. Тут йому вдалось вирішити низку складних задач та створити власний метод наближеного розв'язку інтегральних та диференціальних рівнянь, нині відомий як метод функціональних поправок Ю.Д.Соколова.

До останнього подиху він не зрадив своїм принципам, у 1969 році підписавши колективного листа "Листа 139" до керівництва СРСР з метою попередження нової хвилі репресій.

Один з кращих учнів М.П.Кравчука – **Олександр Степанович Смогоржевський** (1896–1969) очолював колектив математиків у воєнні та повоєнні роки до 1967 р. При ньому кафедра математики стрімко розвивалася та була поділена на дві кафедри – математичної фізики та вищої математики. Він заснував перший математичний семінар у КПІ, головною темою якого була неевклідова геометрія з акцентом на геометричних побудовах. Цей осередок працював та був дуже популярним більше 20 років. Завдяки його зусиллям у 1950 р., вперше в історії кафедри вищої математики КПІ, при ній було утворено аспірантуру.

У повоєнні роки він захопився геометрією. Він розвинув теорію геометричних побудов у просторі Лобачевського. В 50–60-ті роки він став визнаним головою київської школи геометрів після Б.Я. Букреева. Все життя О.С.Смогоржевський морально та матеріально підтримував родину М.П.Кравчука.

З 1952 р. по 1973 р. кафедру вищої математики КПІ очолював **Валентин Анатолійович Зморочив** (1909–1994), відомий фахівець у галузі теорії аналітичних функцій. Чудовий педагог, він усе своє творче життя, а це більше 50

років, присвятив КПІ, виховав не одне покоління інженерів і науковців в роки стрімкого розвитку науки і техніки. Заснований ним семінар з теорії аналітичних функцій був другим за часом у КПІ. Його вихованці і нині працюють на керівних посадах в різних галузях промисловості. Серед них є академіки і члени кореспонденти НАН України та Російської академії наук. Це найбільша гордість вченого та педагога!

Євген Євгенович Вікторовський (1926–1956) був запрошений до КПІ О.С.Смогоржевським та В.А.Зморочивем. Він став видатним послідовником математичної школи М.П.Кравчука. Шість його праць та кандидатська дисертація стали проривом у теорії диференціальних рівнянь з розривним оператором. Після захисту кандидатської спеціалізована вчена рада визнала дисертанта достойним вченого ступеня доктора фізико-математичних наук – випадок в історії КПІ унікальний. Він основоположник теорії оптимального керування. Ця теорія набула найбільшого розвитку в наш час та вирішує новітні технологічні питання. Її впевнено можна назвати наукою XXI ст. Вчений є прикладом безмежної любові до математики та Батьківщини!

Випускник Тбіліського університету, відомий фахівець у галузі теорії "нових" зірок **Шалва Георгійович Горделадзе** (1905–1973) завідував кафедрою математичної фізики у 1969–1973 рр. Завдяки йому на кафедру прийшли молоді талановиті викладачі, розширився спектр напрямків наукової роботи. Під керівництвом Ш.Г. Горделадзе почав працювати науковий семінар з астрофізики, який через стрімкий розвиток космонавтики в ті роки мав велику популярність.

Учень В.А.Зморочива професор **Леонід Омелянович Дундученко** (1926 р.н.) очолював об'єднану кафедру вищої математики КПІ з 1974 по 1976 рік. Він фахівець з теорії аналітичних функцій та конформних відображень багатозв'язаних областей, значну увагу приділяв добору науково-педагогічних кадрів. Вихованець послідовників Михайла Кравчука, він вважав для себе справою честі підтримувати та розвивати традиції своїх яскравих попередників, розвивав українську математичну термінологію.

Опукуючись рівнем середньої освіти, він неодноразово звертався до Міністерства освіти України щодо введення в школах окремого курсу "Шевченкознавство". У 2009 р. Л.О.Дундученко отримав першу премію НТУУ "КПІ" разом зі своїм колегою В.В.Ясинським за підручник "Вища математика" (у 2-х томах) для студентів і викладачів технічних вузів.

З 1976 р. кафедру вищої математики КПІ очолював проф. **Федір Петрович Яремчук** (1920–2001), учень О.С.Смогоржевського. Своє життєве кредо – "творити, досліджувати, вивчати та викладати математику" – Федір Петрович послідовно і наполегливо втілював у життя. Його педагогічна майстерність неперевершена й у наш час – так вважає багато видатних наших сучасників. А наукова робота на кафедрі в ті часи продовжувала розвиватись у кращих математичних традиціях вишу.

З 1973 р. і до наших днів значний вплив на розвиток математичної школи КПІ має діяльність проф. **Ніни Опанасівни Вірченко**. Їй пощастило відвідувати лекції ще самого Б.Я. Букреева – тож зовсім юною дівчиною вдихнути красу й глибину математичної науки. Безкомпромісний та щирий до проявів таланту Л.О. Дундученко запросив її до КПІ та став для неї справжнім вчителем. Він сприяв розкриттю її таланту та прищепив любов до історії математики. Тут вона завершила роботу над докторською дисертацією "Нові типи парних інтегральних рівнянь зі спеціальними функціями", яку успішно захистила в 1988 році.

Крім плідної викладацької та наукової праці, особливе місце в діяльності Н.О.Вірченко посідають дослідження та популяризація наукової спадщини академіка М.Кравчука. Нині вона академік АН Вищої школи України, організатор чотирнадцяти Міжнародних наукових конференцій ім. акад. М.Кравчука (1992–2012 рр.) в стінах КПІ, талановитий педагог, науковець.

Дослідження КПІ з теорії ймовірностей користуються заслуженим авторитетом міжнародної математичної спільноти. Цей напрям був започаткований в КПІ В.П.Єрмаковим, його успішно продовжував академік М.П.Кравчук, а пізніше – проф. **Валерій Володимирович Булдігін** (1946–2012), який з 1986 р. був завідувачем кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей КПІ (з 1996 р. – кафедра вищої математики №1). Його дослідження отримали міжнародне визнання. За плідну науково-педагогічну роботу В.В.Булдігін удостоєний Державної премії України у 2002 р. Він був невтомним пропагандистом математичних ідей, зберігачем традицій та історії вишу.

Протягом 46 років був пов'язаний з КПІ видатний учений-математик академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор фізико-математичних наук, проф. **Юрій Львович Далецький** (1926–1997). Вчений продовжив розвиток теорії диференціальних та інтегральних рівнянь, який був одним з головних напрямків для математичної школи КПІ, зробив вагомий внесок у розвиток теорії міри, почав розвивати новий напрям досліджень у стінах КПІ – теорію стохастичних рівнянь на нескінченно мірних гладких різноманіттях. У 1990 р. він став одним із засновників факультету прикладної математики КПІ. У 1997 році він став одним з фундаторів Інституту прикладного системного аналізу, створеного на базі кафедри математичних методів системного аналізу ФПМ КПІ.

"Розвиток науки та освіти на вимогу часу та з перспективою на майбутнє" – головний девіз Ю.Л.Далецького. **Ігор Миколайович Коваленко**, доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України був першим деканом ФПМ у 1990–1994 рр. (на громадських засадах), певний час завідував відділом Інституту кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України.

Його 20 монографій є значним розвитком теорії масового обслуговування, математичної теорії надійності, імовірнісної комбінаторики із застосуванням до криптографії, стохастичної геометрії. Він заслужений діяч науки і техніки України (1998), відзначений Державною премією СРСР (1979), Державними преміями України (1978, 2001) та преміями ім. В.М.Глушкова та ім. В.С.Михалевича.

У 1997 році на посаду завідувача відділу чисельних методів оптимізації Навчально-наукового комплексу "Інститут прикладного системного аналізу" НАН України та Міністерства України при НТУУ "КПІ" був запрошений видатний учений у галузі математики і кібернетики доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України **Борис Миколайович Пшеничний** (1937–2000). На той час – керівник української школи з теорії методів вирішення проблем оптимального управління та диференціальних ігор, опуклого аналізу і оптимального управління. Він яскравий послідовник ідей М.П.Кравчука та Є.Є.Вікторовського. Його дослідження стосувалися моделей економічної динаміки, теорії стійкості розв'язків диференціальних рівнянь, чисельних методів негладкої оптимізації. Б.М.Пшеничний лауреат Державної премії УРСР (1978), Державної премії СРСР (1981). Як запрошений професор багато разів читав лекції в Гарвардському університеті (США), Сорбонні (Франція), Університеті імені Гумбольдта (Німеччина) та багатьох інших.

Усіх цих людей об'єднує велика любов до математики і відданість КПІ. І саме їм багато в чому завдячують свою славою видатні випускники нашого університету!

Л.С.Баштова, м.н.с. ДПМ при НТУУ "КПІ"

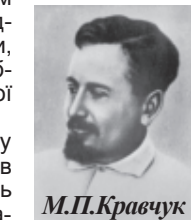
В.П.Єрмаков

Ю.Д.Соколов

Б.Я.Букреев

М.П.Кравчук

В.А.Зморочив

Є.Є.Вікторовський

Ш.Г.Горделадзе

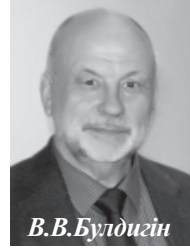
Л.О.Дундученко

Ф.П.Яремчук

Н.О.Вірченко

В.В.Булдігін

Ю.Л.Далецький

І.М.Коваленко

Б.М.Пшеничний

КПІ на виставці «Освіта Дарниці-2013»

28 вересня 2013 року в Дарницькому районі Києва, в парку ім. Воїнів-інтернаціоналістів відбулася районна виставка-фестиваль «Освіта Дарниці-2013», присвячена Дню працівника освіти. До участі в заході були залучені заклади всіх ланок освіти Києва та різних форм власності, які мали можливість презентувати структуру своїх закладів, мережу послуг та систему організації навчально-виховного процесу. Для ВНЗ такі виставки – це можливість розпочати вступну кампанію наступного (2014) року, розповсюдити серед учнівської молоді, потенційних абітурієнтів, інформацію про заклад.

НТУУ «КПІ» на цій виставці представляли шість підрозділів: ХТФ, ФТІ, ІТС, ФАКС, ІХФ та РТФ. Попри нашу незначну чисельність, агітація була настільки яскравою, що біля нас постійно знаходилися відвідувачі. Ми розповідали про університет, про систему нашої вищої технічної освіти, яка поєднує фундаментальну підготовку з фізики, математики, хімії та інших дисциплін із загальноінженерною, про головну мету діяльності НТУУ «КПІ» – підготовку висококваліфікованих фахівців, які затребувані на ринку праці.

Дуже багато відвідувачів цікавились, чи важко вчитися в КПІ. Ми чесно зізнавались, що важко, оскільки рівень шкільних програм та викладання не завжди відповідає вимогам для вступу до ВНЗ. Але створена при університеті система доуніверситетської підготовки (СДП) – гарна можливість для школярів засвоїти необхідні знання, придивитися до поточних тестів і контрольних робіт, налаштуватися на певну спеціальність. Загалом СДП не тільки дає рівень знань, необхідний для вступу до КПІ, а і вчить навчатися в університеті.

До речі, дуже приємно було не тільки зустріти на виставці батьків – випускників КПІ різних років і різних факультетів, а й почути від них, що вони завжди тепло згадують роки навчання в інституті, що їх діти також обов'язково вчитимуться в Київській політехніці.

Пораділи присутності НТУУ «КПІ» на цьому святі також голова Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації Сергій Вітовський і начальник управління освіти Дарниці Сергій Тимченко, які привітали усіх зі святом, відмітивши презентації освітянських досягнень та методичних розробок, неоціненний внесок педагогів у розвиток освіти.

О.П. Качоровська, ст. викладач ХТФ

Коллективи художньої самогійальності КПІ

ЗАПРОШУЮТЬ

Народний ансамбль бального танцю «Стиль»

У Центрі культури та мистецтв НТУУ «КПІ» діє багато художніх колективів, серед яких декілька мають звання народних, ставали лауреатами багатьох творчих конкурсів та фестивалів не лише в Україні, але й за її межами. На початку кожного навчального року відбувається набір нових учасників до колективів. Усі бажаючі студенти нашого університету мають можливість долучитися до художньої творчості – можуть вчитися співати, танцювати, малювати...

У нашому університеті щорічно проходять різноманітні творчі конкурси – «Королева КПІ», «Містер КПІ», «Талант КПІ», є своя ліга КВН, де змагаються факультетські команди. Відбуваються конкурси «КПІ має талант», «Дебют першокурсника». Є своє «Радіо КПІ» з професійною студією звукозапису та різноманітними музичними розважальними програмами.

Отже, приходьте до Центру культури та мистецтв НТУУ «КПІ», де ви зможете знайти своє творче натхнення!

Інф. Центру культури та мистецтв

Народна академічна хорова капела

Народний ансамбль народного танцю «Політехнік»

Назва гуртка	Місце занять	Дні занять	Керівник
Народна академічна хорова капела	Корпус №4, ЦКМ, кімната 302	Вівторок, четвер 18:00-21:30	Руслан Бондар 067-500-33-09
Народна капела бандуристів	Корпус №7, аудиторія 101-А	Вівторок, п'ятниця 19:00-21:00, середа 17:00-20:00	Анна Немирівська 063-438-10-91
Тріо бандуристів	Корпус №7, аудиторія 101-А	Четвер 10:00-12:00	Олена Могзова 497-01-12
Народний ансамбль народного танцю «Політехнік»	Танцювальний зал, ІІ поверх ЦСХ	Понеділок, четвер 19:00-21:00	Марія Міпек 565-18-24
Підготовча група Народного ансамблю народного танцю «Політехнік»	Танцювальний зал, ІІ поверх ЦСХ	Середа 18:00-20:00	
Народний ансамбль бального танцю «СТИЛЬ»	ЦКМ, Фойє ІІ поверху	Вівторок, четвер, субота 18:00-22:00	Ірина Оліференко 418-83-62
Вокальна студія при Народній академічній хорівій капелі	ЦКМ, кімната 302	Вівторок 14:00-19:00, п'ятниця 14:00-19:00	Світлана Барабошенко 066-788-28-14
Народний естрадний театр аматорів «ЕТА»	ЦКМ, кімната 303	Понеділок, четвер 17:00-20:00	Віталій Івашченко 270-06-42
Вокальний ансамбль естрадного співу «Сьоме почуття»	ЦКМ, кімната 306	Понеділок 14:00, вівторок 17:00, середа 11:00-18:00	Світлана Токар 050-219-26-66
Вокальна студія	ЦКМ, кімната 306	Вівторок, четвер 14:00-18:00	Надія Фесенко
Ансамбль бального танцю викладачів та співробітників	ЦКМ, Фойє ІІ поверху	Понеділок 17:00-19:00, середа 17:00-19:00	Сергій Стіренко 402-80-30
Ансамбль сучасної хореографії (джаз)	ЦКМ, Фойє ІІ поверху	Середа 19:00-21:00, п'ятниця 16:00-18:00	Жанна Руденко 050-447-60-01
Ансамбль сучасної хореографії (хіп-хоп)	ЦКМ, Фойє ІІ поверху	Понеділок 19:00, п'ятниця 18:00	Світлана Хмельницька 097-640-80-65
Драматичний гурток	ЦКМ, кімната 303	Вівторок 16:00, четвер 16:00	Микола Вороненко 257-04-94

ПОРАДИ ЛІКАРЯ Як попередити грип та ГРВІ

З настанням холодної пори року різко зростає кількість гострих респіраторних вірусних інфекцій, які в структурі інфекційних захворювань посідають перше місце. При цьому на грип припадає 12-15%. В епідемічний сезон за короткий період часу (4-6 тижнів) ці недуги підхоплюють 70-85% населення. Близько половини з них – діти.

Сприйнятливості населення до грипу дуже висока, багато в чому вона залежить від ступеня зміни вірусів. При появі нового штаму все населення виявляється неімунним. Захворювання поширюється лавиноподібно, виникає велика кількість важких форм захворювання і летальних випадків.

Джерелом інфекції є хвора людина. Механізм передачі інфекції – повітряно-крапельний. Масовому поширенню грипу сприяють хворі на легкі форми, особливо ті, хто нехоче ставиться до свого здоров'я і до небезпеки зараження оточуючих. З краплинами слизу із дихальних шляхів під час кашлю, чихання, розмови вірус може розсіюватися на кілька метрів від хворого.

Типові симптоми грипу:

- різкий підйом температури до 38-40°C;
- лихоманка;
- слабкість;
- біль у м'язах, суглобах, животі, очах.

Хворий відчуває ускладнення дихання через ніс, першіння в горлі, стиснення за грудиною, сухий боліючий кашель.

Грип вкрай небезпечний своїми ускладненнями:

- легеневі ускладнення (пневмонія, бронхіт). Саме пневмонія зумовлює найбільше смертей від грипу;
- ускладнення в роботі верхніх дихальних шляхів (отит, синусит, трахеїт);
- ускладнення в роботі нервової системи (менінгіт, енцефаліт, невралгії).

Грип часто супроводжується загостренням хронічних захворювань.

Як захистити себе від грипу?

Основним заходом специфічної профілактики є вакцинація. Вона здійснюється протигрипозною вакциною, що відповідає ведучому штаму і містить зазвичай антигени зразу трьох штамів вірусу, які відбираються на основі рекомендацій ВОЗ.

Вакцинація особливо рекомендована групам ризику – дітям, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання, людям похилого віку з хронічними захворюваннями, вчителям, працівникам сфери обслуговування.

Що робити, якщо ви захворіли на грип?

Слід залишатися вдома і дотримуватися постільного режиму протягом усього температурного періоду, оскільки грипозне захворювання є великим навантаженням на серцево-судинну систему.

Пити більше рідини, щоб вивести токсичні продукти обміну, які утворюються під час інфекційного захворювання. Звернутися до лікаря. Саме він повинен призначити необхідне лікування з урахуванням вашого стану здоров'я і віку.

Профілактика:

- уникати тісних контактів з людьми, які чихають і кашляють;
- не торкатися руками очей, рота і носа;
- носити марлеву пов'язку або ротову маску;
- регулярно ретельно мити руки з милом, протирати їх спиртовмісним засобом для дезінфекції рук;
- здійснювати вологе прибирання, провітрювання і зволоження повітря в приміщенні.

М.В.Шамардак, завідувач поліклінічного відділення №1

• КОНКУРС • КОНКУРС •

ННК «Інститут прикладного системного аналізу» НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади наукового співробітника відділу прикладного нелінійного аналізу ННК «ІНСА» (кандидат наук)

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Адреса: 03056, м. Київ, проспект Перемоги, 37, корпус 35, кімната 101. Довідки за телефоном: (044) 406-81-48.

• КОНКУРС • КОНКУРС •

Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посади науково-педагогічного працівника, яка буде вакантною з 01 грудня 2013 р.: Кафедра теоретичних основ експлуатації засобів спеціальних телекомунікаційних систем професор (0,5 ставки) – 1

Особі, які претендують на заміщення зазначеної вище посади, повинні пройти поглиблене навчання та відповідати відомчим вимогам щодо працівників Держспецзв'язку.

З кваліфікаційними вимогами до конкретної посади, переліком необхідних документів, які подаються на конкурс, можна ознайомитися у навчальному відділі Інституту, тел. 281-51-22, у відділі кадрів Інституту, тел. 255-08-96.

Термін подання документів – до 19 листопада 2013 р. Адреса інституту: 01011, м. Київ, вул. Московська, 45/1. Університет житлом не забезпечує.

ОГОЛОШЕННЯ

На кафедрі математичного аналізу та теорії ймовірностей ФМФ починає роботу гурток «Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу». Заняття будуть проводитись кожного вівторка о 16.10 в аудиторії 432 корпусу 7. Запрошуємо всіх бажаючих! Докладніше на сайті <http://matan.kpi.ua>.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори
В.М.ІГНАТОВИЧ
Н.Є.ЛІБЕРТ
Д.Л.СТЕФАНОВИЧ
(керівник прес-центру
НТУУ «КПІ»)

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА
Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Рестраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.
Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.